

ПЪТТЕКА

СЕДМИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

ГОДИНА IV	ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ . . . 60 ЛВ. ЗА ПОЛОВИНЪ ГОДИНА . . . 30 ЛВ. ЗА ЧУЖБИНА 80 ЛВ. ОТДЪЛЕНЪ БРОЙ 2 ЛВ.	Одобрень и препоръчанъ отъ Министерство на Народното Просвъщение съ № 19263 отъ 16 юний 1933 г. РЕДАКТОРЪ: ПЕТКО СТОЯНОВЪ	РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ ЦАРИЦА ИОАННА № 18 Пощ. чекова смѣтка № 1328	БРОЙ 33
---------------------	---	--	---	-------------------

СВЕЩЕНИКЪТЪ БЕЗЪ СЪНКА

(Епизодъ отъ живота на студентитѣ)

Като искаше да изиграе една нова шега на хората, Дяволтъ единъ день отиде въ Саламанка да преподава богословие. Бѣше въ навечерието на есенния Свети-Иванъ и студентитѣ се стичаха хиляди отъ всичкитѣ краища на Испания къмъ стария университетъ, въ който още на другия день щѣха да започнатъ занятията. За да не изплаши никого, Лукавиятъ облѣче вълнената дреха на Францисканцитѣ, покри съ качулката рогата си, взе дебелъ томъ съ молитви въ ржка и съ броеница на пояса, седна съ набоженъ видъ на една каменна пейка, не далече отъ вратата на манастира.

Предъ очитѣ му се нижеше вѣрволица студенти отъ най-различни съсловия — отъ най-богатитѣ благородници, облѣчени въ скъпи дрехи, до най-беднитѣ, ксито щѣха да бждатъ принудени, да живѣятъ, да прислужватъ на богатитѣ си другари.

А старата врата поглеждаше като зинала уста на огромно чудовище, което ги поглѣщаше единъ следъ другъ.

На другия день, студенти, които търсѣха жилище, се спрѣха предъ вратата на единъ старъ манастиръ, на която бѣше написано:

Богословско училище Братъ Игнатъ отъ ордена на Свети Францискъ, преподава гратисъ, съ любовъ къмъ Бога.

Веднага много студенти се настаниха у този манастиръ, за когото до тогава не бѣха чували да се говори; а особено тия, кесията на които бѣше лека. Лъжливиятъ калугеръ стори нѣщо необичайно; освенъ квартира, той даде на студентитѣ, които дойдоха при него и храна.

Настаняването на младежта въ зданията на стария манастиръ представяше оригинална гледка. Всѣки, споредъ вкуса и сръдствата си, се помъчи нареди жилището си. И още сжщата вечеръ стана весели пѣсни, придружени отъ дрънкаване на китара. Но тѣ зле се посрѣщнаха отъ съседитѣ, защото смущаваха съня имъ. Но на подканяването да пазятъ тишина, студентитѣ отговориха залпъ отъ псувни, взети отъ всичкитѣ наречия на Испания и нещастнитѣ съседни разбраха съ болка, че занаяпредъ съня имъ ще зависи отъ доволната воля на студентитѣ по богословие.

Още на другия день преподаването започна. Събудени още отъ зори отъ единъ немилостивъ пѣвецъ, още вдървени отъ умора и сънъ, ученицитѣ слѣзкоха въ старата зала на духовния съветъ, гдето братъ Игнатъ, седналъ на единъ сандѣкъ, който му служеше едновременно и за катедра, и за библиотека, вече ги чакаше.

Както въ Университета, дебелы греди, сложенны на земята, замѣстваха чиноветѣ; дебелыната твърдостъта имъ не се боеха отъ ножчето на вѣрволицеца, нито отъ ритницитѣ на немирницитѣ.

Урокътъ започна и още при първитѣ думи на учителя, сънливитѣ очи се отвориха, уморенитѣ глави се изправиха и внезапно проясненитѣ мозъци се увлѣкоха въ ясното преподаване на францисканеца. Никой не помѣ па направи нѣкоя отъ традиционнитѣ шегы на ученицитѣ, защото остри погледъ на братъ Игнатъ отгатваше най-скрипитѣ намѣрения, дебнѣше най-малкия дяволитѣ въ естѣ. Докато удари камбаната на съседната църква, ученицитѣ трѣбваше, щатъ не щатъ, да слушатъ и да се учатъ. Но щомъ братъ Игнатъ отвори книгата си и грижливо я постави въ сандѣкъ, въ старата зала настѣпи страшенъ шумъ, равъ на единъ край, учителтъ гледаше младежитѣ, които, сякашъ тикани отъ лудешки вѣтъръ, се ступнаха къмъ предверието и отъ тамъ на улицата: следъ мигъ всички изчезнаха. Като остана самъ, Дяволтъ направи страшна гримаса, подканяващо чудновато и избухна въ такъвъ смѣхъ, че ученицитѣ съседски кучета завиха продължително.

Ученицитѣ тръгнаха изъ улицитѣ на Саламанка. Бѣше пазаренъ день и имаше изложени най-разнообразни стоки. Ученицитѣ се разбѣснѣха межъ стоки, катурваха кошници и кошове, тѣпчаха

пѣпешы и домати, чупѣха стѣкларни; отвѣрзанитѣ магарета бѣгаха въ галопъ, кучета лаеха.

Доволни, че сж предизвикали такава паника, ученицитѣ се възползуваха отъ нея и заграбиха кому каквото попадне подъ ржка — кифли, сладки, суджужи, портокали, дори и вѣнци лукъ и червени пиперки.

Развеселявани отъ подобни лудории, които предизвикваха безкраенъ смѣхъ, тѣ понасяха безъ досада преподаването на богословието. Три месеца следъ пристигането си, ученицитѣ на братъ Игнатъ — ленивци, кавгаджии и гуляйджии — бѣха станали истински студенти.

Този щастливъ животъ продължи чакъ до априль, но скоро храната въ манастира стана много слаба. Дока Перфекта — готвачката и економка, — имъ слагаше необикновени яденета; зеленикавъ мѣхъ украсяваше хлѣба, въ яйцата често се намираха доста голѣмички пиленца, а въ супата, бистра като водица, плуваха не месо, а лоспи отъ зарзавати, дървени тресчици, дори и червен. Единъ день единъ отъ ученицитѣ измъкна отъ тенджерата цѣла кадѣля, паднала отъ хурката на готвачката; на другия день пѣкъ намѣриха зърна отъ броеници, сигурно благословени, но вѣпрѣки всичко, много твърди.

Една сутринъ братъ Игнатъ събра ученицитѣ си: „Азъ похарчихъ за васъ, каза имъ той, всичко, каквото имахъ. Остана ми само знанието и училището, въ което сме сега. Невъзможно ми е да ви храня занаяпредъ; обаче, ще продължавамъ да ви уча. Надѣвамъ се, че умътъ и ловкостъта, които развихъ у васъ, ще ви помогнатъ да се измъкнете отъ това положение. Приложете на практика тия думи на нашия божественъ Учителъ: „Помагайте си едни други“. А затова не бойте се да заставите хората да бждатъ милостиви. Това, което ще получите отъ тѣхъ, дори и безъ тѣхно знание и просивъ волята имъ, ще имъ бжде зачетено тамъ — горе; благодарение на васъ, тѣ ще бждатъ възнаградени на другия свѣтъ за онова, което ще претърпятъ въ тая долина на съжитѣ“.

Оттогава, заставени да крадатъ, за да живѣятъ, младитѣ ученици започнаха да опустошаватъ града. Стариятъ манастиръ стана истинско пиратско гнѣздо; но нито алкадѣтъ, нито корегидорѣтъ, нито жителитѣ на Саламанка не сполучваха да откриятъ авторитѣ на грабежитѣ.

Най-после дойде Еньовъ-день — щастлива дата, защото означаваше началото на ваканцията, връщането всрѣдъ семейството, въ родната страна.

Този день, преди да разпусне ученицитѣ си, братъ Игнатъ ги събра за последенъ пжтъ:

„Приятели, каза имъ той, следъ нѣколко мига вие ще напуснете това училище, отнасяйки съ себе си плода на образованието, което ви дадохъ. Въ замѣна на моитѣ усилия, за компенсация на сръдствата, които прѣснахъ за васъ, до сега не съмъ ви поискалъ никакво обезщетение. Но мислите, че азъ не заслужавамъ такова? Най-после, вие вѣрвахте, че азъ съмъ братъ Игнатъ отъ ордена на Свети Францискъ. Каква заблуда, млади момчета! Облѣченъ въ тая вълнена дреха, смянитъ Дяволтъ ви говорѣше и ви говори и сега. . . Дяволтъ не иска пари; за какво му сж тѣ? Той иска друго нѣщо — единъ отъ васъ; вие всички заслужавате да ми бждете другари, но за сега азъ искамъ само единъ; избирайте!“

Смаяни, но още невѣрващи, студентитѣ се гледаха помежду си и не знаеха да се смѣятъ ли или да се плашатъ отъ думитѣ на Дявола. Но съ бързо движение калугерѣтъ отхвърли качулката отъ главата си и предъ очитѣ на изплашенитѣ ученици се появи чело рогато, като главата на коза, шръкнала коса, космати и заострени, като на вълкъ, уши. Нѣмаше вече никакво съмнение, това бѣше наистина Дявола. Въ мигъ всички се спуснаха къмъ вратата на манастира, за да избѣгатъ по бързо. Но Лукавиятъ ги изпревари. „Остани съ мене! викна той, като сграбчи първия, който щѣше да премине прага.

— Вземи тоя, който иде задъ мене! каза студентѣтъ.

— Така да бжде! каза Дяволтъ и той го остави да си вѣрви. Но и вториятъ се изтръгна отъ ноктитѣ на демона. „Вземи този, който иде задъ мене!“ извика нещастниятъ ученикъ. — Така да бжде! каза пакъ Дяволтъ и го остави да избѣга. И всичкитѣ студенти направиха сжщото; скоро остана само единъ: наричаше се Пабло. „Остани съ мене, ти ми принадлежишъ! каза Дяволтъ. — Вземи този, който е задъ мене! отвѣрна Пабло, като посочи сѣнката си, която се простираше вѣрху окжпанитѣ отъ слѣнце плючи.

Какъ можеше Лукавиятъ да бжде толкова наивенъ; та да се остави толкова просташки да го излъжатъ? Никой не знае и никога не ще узнае; едно се знае — като пусна ржката на младежа, дяволтъ се спусна вѣрху сѣнката му и я грабна. Пабло избѣга съ всичкитѣ си сили.

Нѣколко години по-късно, въ едно малко градче не Кастилия, се установи единъ младъ свещеникъ — прѣсно излюпенъ въ Саламанка. Той поглеждаше срамежливо, малко говорѣше, живѣеше много уединено. Енорияшитѣ му — той бѣше селски свещеникъ — го наричаха Пабло. „Какво ли му е на нашия свещеникъ, си казваха често селянитѣ, та излиза отъ кѣщи само по мръкнало? — За мене, казваше селскитъ овчаръ, той е отъ ония хора, които виждатъ нощемъ ясно, като котки и се боятъ отъ слѣнчевата свѣтлина, като прилѣптитѣ. — Той е ученъ човѣкъ, казваше клисарѣтъ, който се мжчеше да отклони вниманието на вѣрволицитѣ и да представи пастора си въ не толкова страшно освѣтление. „Донъ Пабло, прибавяше той, е лисансие отъ Саламанка, най-голѣмия университетъ въ Испания; у него е пѣлно съ книги, видялъ съмъ най-малко дванайсетъ, дебелы като греди, съ затворки голѣми като ключалки на куфаръ. — Нищо, казваха бабитѣ, нашиятъ свещеникъ не е като другитѣ; разбира се, че нѣщо му е. . . но какво ли може да му бжде?“

Любопитството на всички тия добри хорица трая дълго и никой не намѣри ключа на гатанката до деня, въ който владиката отъ Бургосъ, който обикаляше епархията си, дойде да посети донъ Пабло. Възседналъ хубаво бѣло муле, оседлано съ червена кожа, съ сребѣрни украшения, придруженъ отъ двама служители, владиката пристигна една вечеръ въ селото. Той слѣзо предъ малката черква и свещеникътъ, който го чакаше на прага, излѣзе напредъ да го посрещне.

Когато младиятъ свещеникъ отправяше къмъ владиката нѣколко думи за добре дошлъ, нѣколко деца се приближиха и съ нескромностъта, свойствена на възрастта имъ, гледаха съ зяпнали уста моравата, украсена съ зеленъ ширитъ, шапка и